

Kwaliteitsborging van individuele afstudeertrajecten in een brede bacheloropleiding

Case Advanced Technology

- ✓ Breed curriculum engineering & entrepreneurship
- ✓ Basiscurriculum (B1+B2) met beperkte keuzeruimte
- ✓ B3 is individueel verdiepingsjaar

B1+B2: Moduleleerdoelen, leerlijnen gedefinieerd ("PILOs", vgl. Meijers criteria)

1. Domains-specific knowledge
  2. Research & Design
  3. Organization: personal effectiveness, group work
  4. Communication: written, oral
  5. Analyzing, modelling, interpreting, solving problems
  6. Personal development: personal strengths, weaknesses, interests
- Meeste PILOs aan eind B2 bereikt

B3 keuzejaar

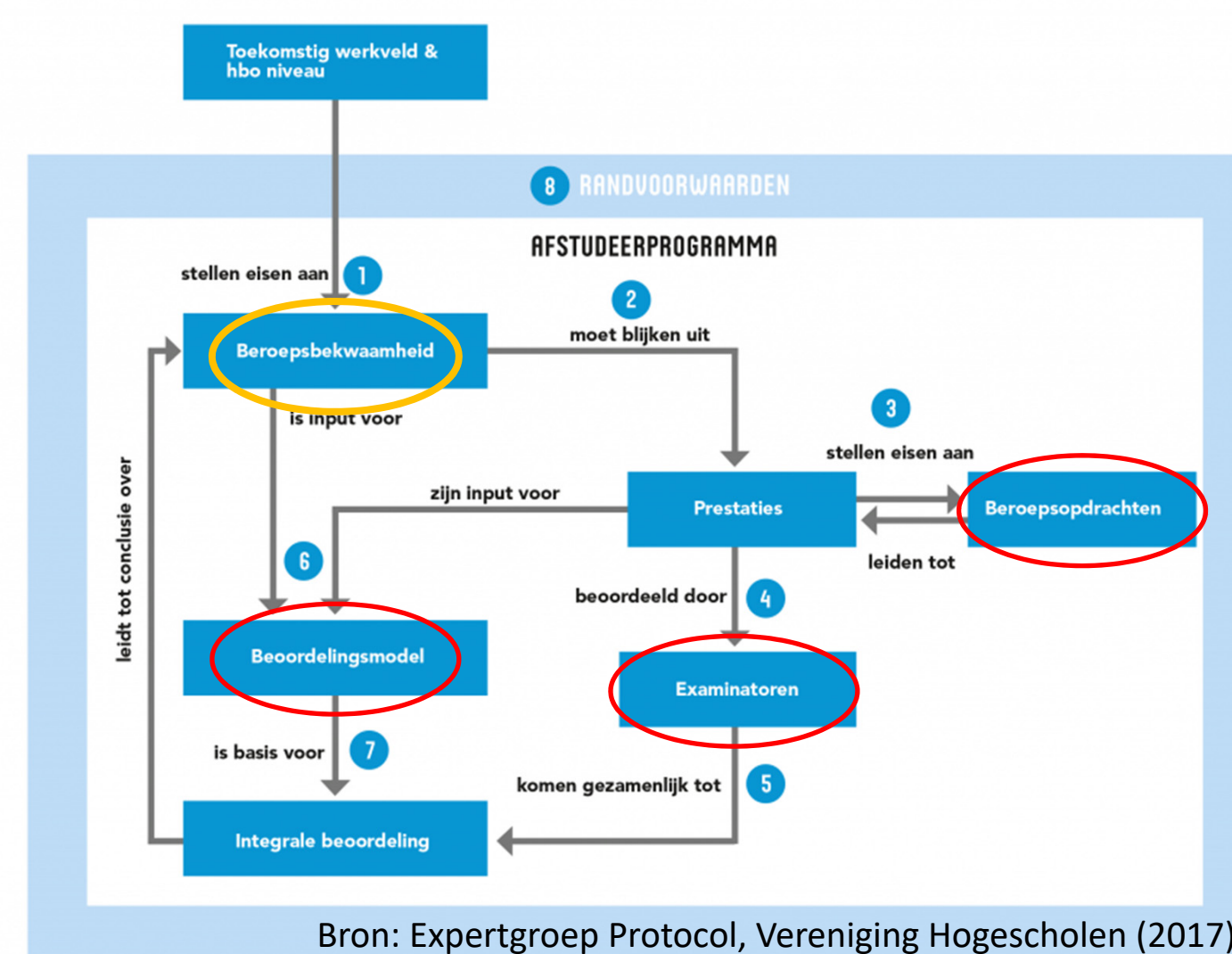
- ✓ Specialisatie, verdieping in één richting (30 EC)
- ✓ B-opdracht (5+15=20 EC)
- ✓ Kwalificatie voor NL master. > 25 richtingen beschreven.

AT: "At the end of the third year, a student should have finished the bachelors and be eligible for the master's program of his/her choice."

Van Berkel (2012): "In eindkwalificaties worden domeinspecifieke kennis, vaardigheden & attitudes genoemd, meestal beschreven in taken, rollen, gedragingen, handelingen, dimensies, resultaten en kennisbasis"

NVAO richtlijn beoordeling (2015): "De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd."

Conceptueel model afstuderen

Evaluatie – verbetering – verantwoording kwaliteit afstudeerprogramma

1. Wat is de visie van de opleiding op de beroepsbekwame student?
2. Aan de hand van welke prestaties kan de beroepsbekwaamheid worden vastgesteld?
3. Welke beroepsopdrachten leiden tot de gewenste prestaties?
4. Wat moeten examinatoren kennen en kunnen om de prestaties te kunnen beoordelen?
5. In hoeverre komen examinatoren tot één oordeel?
6. Is het beoordelingsmodel logisch afgeleid vanuit de vereisten aan de beroepsbekwaamheid en de gevraagde prestaties?
7. In hoeverre is het beoordelingsmodel ondersteunend bij het komen tot een valide, betrouwbaar, transparant en integraal oordeel?
8. In hoeverre zijn de randvoorwaarden aanwezig voor een goed functioneren van het afstudeerprogramma?

➤ Centraal staat aspect "vakbekwaamheid"

➤ Goedkeuring (i) vakkenpakket, (ii) afstudeeropdracht en (iii) afstudeercommissie zijn (laatste) momenten waarop examencommissie directe invloed kan uitoefenen op individuele kwaliteitsborging.

De afstudeeropdracht

Wat is een passende opdracht, tot uiting komend in product, gedrag en handelen?

- ✓ toetst "beroepstaken" en "eindkwalificaties": representatief, specifiek, generaliseerbaar
- ✓ taak- & context-overstijgende denk- & handelswijze, generieke vaardigheden (oordelen, samenwerken, plannen, analyseren)
- ✓ verbinding theorie en praktijk; toepassing methodische aanpak en onderzoek

Hoe definieer je "vakbekwaamheid"?

- ✓ Vervolgens vertaalslag naar hanteerbare, toetsbare competenties of leerdoelen.

Kwaliteitsborging collectief niveau

- ✓ Domein-overstijgende "skills" komen terug in elke passende afstudeeropdracht, ongeacht richting
- ✓ Domeinonafhankelijke PILOs 2-5 in beoordeling
- ✓ Invloed kwaliteit beheersing (Engelse) taal?

Kwaliteitsborging individueel

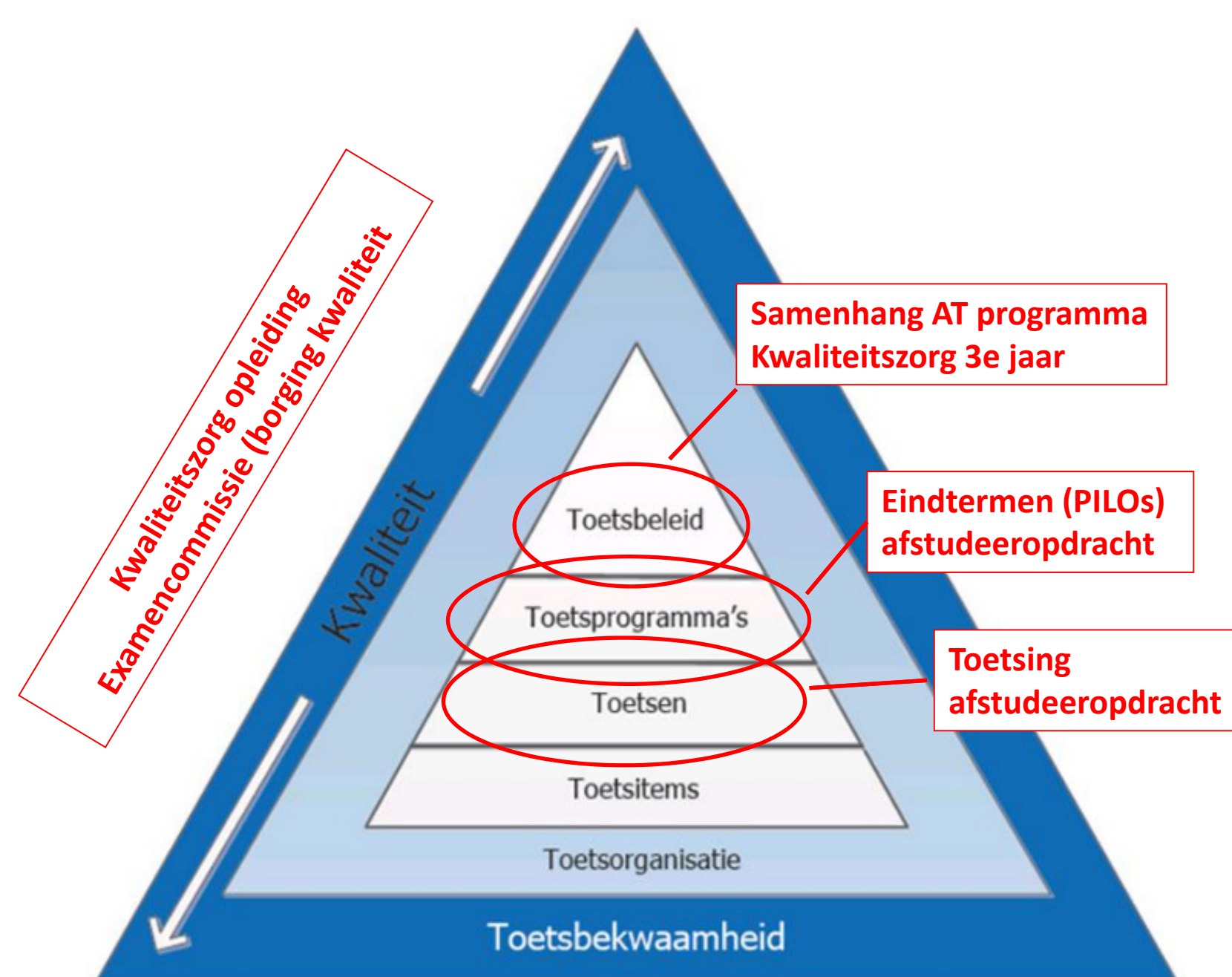
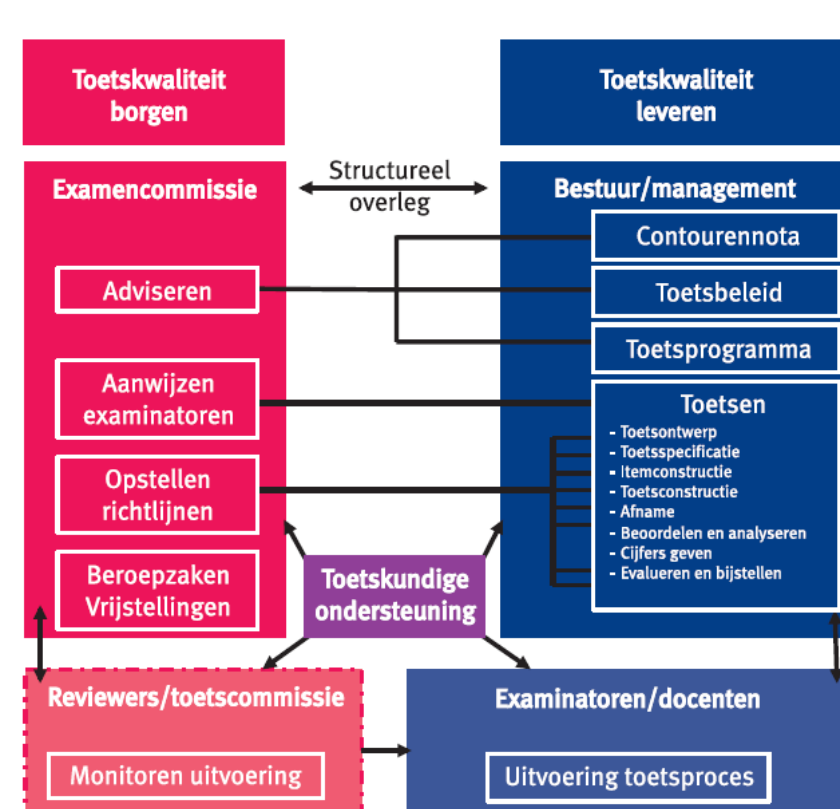
- ✓ Domein-specifieke kennis, toepassing (PILO 1) erg individueel → Niet "gekalibreerd" te meten
- ✓ "Kwaliteit" aan uitgang niet (direct) beïnvloedbaar, maar beginsituatie wel:
- ✓ Individueel plan afstudeeropdracht, bv. door studenten zelf geformuleerde vraagstelling, methodologie (PILO 1), etc. maar ook beschrijving aansluiting op vakkenpakket beoogde master, eindprofiel, beroepswerkveld (PILO 6)
- ✓ Koppeling domein-specifieke kennis (PILO 1) met gekozen vakkenpakket? Of laat zien waarom dat niet nodig is.

Hoe kan de kwaliteit van het individuele onderwijstraject in AT-B3 worden geborgd?

- ✓ **Individueel vakkenpakket (30 EC)**
  - Norm: pakket geeft direct toelating tot een master in NL
  - Voordeel: erg praktisch & toegespit op individuele studenten → garandeert doorstroming naar master
  - Nadeel: niveau bepaald door instroomeis master, dus relatief
- ✓ **Afstudeeropdracht (15-20 EC)**
  - Grote diversiteit aan onderwerpen; niet alle expertises aanwezig in BEX
  - Nadeel: geen expliciete kwaliteitscriteria
- ✓ **Afstudeercommissie**
  - Grote diversiteit aan commissieleden & expertise, externe leden, begeleiders die onbekend zijn met AT
  - Norm: vz "bekend met AT", evt. BEX lid of gedelegeerde toegevoegd
  - Nadeel: BKO, etc. geen harde eis; gedelegeerde komt meestal in laat stadium in actie, bij eindbeoordeling

Kwaliteitsborging door BEX ?

1. Kwaliteitsborging collectief en/of op individuele basis?
2. Absolute of relatieve kwaliteitseisen?
  - Absoluut = toepasbaar op elke B3 student, vergelijkbaar
  - Relatief = gedefinieerd door instroomeis master; wat doe je met studenten die geen master gaan doen
3. BEX: Kwaliteit vragen of aansturen? Opleiding levert bv. eindtermen vs. BEX stelt zelf maatregelen en format voor

De afstudeercommissie

- ✓ Vakinhoudelijke deskundigheid (PILO 1); bekendheid met "beroepspraktijk"; verwacht niveau
- ✓ Didactisch niveau (bv. BKO) geborgd
- ✓ Alle benodigde (complementaire) expertise afgedekt in aanvraag → PILO 1-6 beoordeelbaar
- ✓ Bekendheid met afstudeerproces, procedures, rollen
- ✓ Borging relatie met AT (cultuur), borging beoordeling verzekerd? Bv. AT ExCom-lid of gedelegeerde
- ✓ Hoe om te gaan met verschil directe betrokkenheid leden?

De beoordeling

- ✓ Valide, betrouwbaar, transparant
- ✓ Gebruik van (cultuur-onafhankelijke) rubrics
- ✓ Domeinspecifieke kennis (1) t.o.v. peer group? Relatie niveau vakkenpakket?
- ✓ Expliciet beoordeling domeinonafhankelijke skills (2-6)

Kwaliteitsborging op opleidingsniveau

Standaard Gerealiseerd niveau (NVAO): "Gerealiseerde niveau blijkt uit de tussentijdse en afsluitende toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren".

Uitgangspunten:

- Het door de opleiding vastgestelde 'palet van eindprestaties'
- De beoordelingscriteria en ingevulde beoordelingsformulieren van de opleiding
- Inzicht in mate van functioneren van afgestudeerden in vervolgopleiding, praktijk

Kwaliteitszorg opleiding 3^e jaar en verder

- ✓ Stelsel kwaliteitszorg uitbreiden tot individuele 3^e jaars afstudeertraject
- ✓ Voorbereidend vak, bv. voor schrijven van afstudeerplan, aansluiting vakken, master, beroep
- ✓ Achteraf herwaarderen van afstudeerscripties en afstudeercommissies?
- ✓ Monitoring afgestudeerden in vervolgopleiding
- ✓ Overleg met "beroepenveld", vervolgmasters

Docentprofessionalisering

- ✓ Training, zeker beginnende en nieuwe docenten; certificering? BKO, BKE?
- ✓ Verhoging interbeoordelaars-betrouwbaarheid; uitwisseling organiseren, peer review stimuleren?
- ✓ Praktische richtlijnen, handleidingen, instrumenten
- ✓ Koppeling onervaren – ervaren docenten